

Afdeling	: R&E - Algemeen	B&W-voorstel: DJ-1571796
Naam opsteller voorstel	: Michel Jans (0495-575218) en Lianne Kegel (0495-575223)	Zaaknummer: 1305551
Portefeuillehouder	: Drs. W.P.J (Wendy) van Eijk en S.A.M. (Suzanne) Winters	Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Verordening op de gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit, gemeente Weert, 2022.

Voorstel

1. Kennis te nemen van de 'Verordening op de gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit'.

De raad voorstellen:

1. De 'Verordening op de gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit, gemeente Weert, 2022' vast te stellen.
2. Aan het college de bevoegdheid tot benoeming en 'ontslag op verzoek' van leden van de adviescommissie ruimtelijke kwaliteit te mandateren.

Inleiding

Bij deze verordening op de gemeentelijke adviescommissie staat het doel van een goede omgevingskwaliteit centraal. Daarbij gaat het om het belang van aspecten als cultureel erfgoed, architectonische kwaliteit van bouwwerken, stedenbouwkundige kwaliteit en kwaliteit van natuur en landschap.

De gemeente heeft een grote vrijheid in de wijze waarop zij dit doel wil bereiken. Dat geldt ook voor de rol van de commissie daarbij. Een adequate invulling van de taak en de werkwijze van deze commissie draagt bij aan het doel van een goede omgevingskwaliteit. De commissie adviseert uitsluitend over aspecten van "een goede omgevingskwaliteit". Zij adviseert dus niet over andere aspecten van de fysieke leefomgeving, zoals een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. De wettelijke taak van de commissie is het uitbrengen van advies over vergunningaanvragen met betrekking tot rijksmonumenten (uitgezonderd archeologische rijksmonumenten) en over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een andere activiteit dan wel een bestemmingsplanwijziging in relatie tot landschappelijke inpassing, in door de raad aangewezen gevallen of als het college daartoe aanleiding ziet. Het ligt voor de hand dat, waar de commissie adviseert over

Weert, 7 september 2022	S		B	W	W	W	W	W
	MM		RV	MvdH	TG	WvE	PS	HvdL
		akkoord						
		bespreken						

Soort besluit: Besluit college

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:
- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

Beslissing d.d.: 20 september 2022

Nummer: 2

De secretaris,

Totaal aantal pagina's: 6
Pagina 1

rijksmonumenten, zij ook adviseert over gemeentelijke monumenten en gemeentelijke stads- en dorpsgezichten. Immaterieel erfgoed blijft buiten de adviestaak van deze commissie.

Ook kan aan deze commissie om advies worden gevraagd over te treffen maatregelen in verband met activiteiten in een archeologisch beschermingsgebied, zoals aangegeven in een bestemmingsplan. Deze taak staat niet dwingend voorgeschreven in het bestemmingsplan, maar hierover wordt nu ook, indien nodig, advies gevraagd aan de Monumentenwelstandscommissie of aan de Commissie Cultuurhistorie. Op grond van artikel 2 lid 2a. onder punt 4 adviseert de nieuwe commissie ruimtelijke kwaliteit op verzoek van burgemeester en wethouders ook over een aanvraag of een ontwerpbesluit voor een omgevingsvergunning voor: 'een andere activiteit in geval burgemeester en wethouders een advies nodig achten met het oog op het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit'. Hiermee kan de bestaande praktijk op dit punt worden voortgezet.

Het college kan de commissie advies vragen over het ontwikkelen van beleid. De gemeente kan er – afhankelijk van hoe zij het doel van een goede omgevingskwaliteit wil bereiken – voor kiezen meer taken toe te delen aan de commissie. In de vast te stellen verordening wordt geadviseerd daarvan gebruik te maken. Voorgesteld wordt een (historisch) landschapsdeskundige toe te voegen aan de commissie, zodat ook het aspect landschap en groen wordt betrokken bij de beoordeling en deze zodoende integraler wordt.

De verordening is gebaseerd op het Model van de VNG uit september 2020. Daarna heeft de VNG nog bij brief van 15 oktober 2021 laten weten dat uit nadere bestudering van de wetsgeschiedenis de benoeming van de leden van de commissie toch door de raad kan worden gemandateerd aan het college. Dit in tegenstelling tot wat hierover in het Model stond.

Beoogd doel

Het vaststellen van een verordening die voorziet in één samenhangend adviesstelsel op het gebied van omgevingskwaliteit, gebaseerd op de Omgevingswet.

Te behalen resultaten

Met het vaststellen van de verordening wordt de basis gelegd voor het benoemen van leden voor de gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit.

Uit te voeren activiteiten

Werven van commissieleden voor de nieuwe Commissie ruimtelijke Kwaliteit ter benoeming door of namens de raad.

Afscheid nemen van de commissieleden van de huidige Monumentenwelstandscommissie en de commissie Cultuurhistorie op moment van inwerkingtreding Omgevingswet.

Argumenten

1.1. Hiermee wordt voldaan aan een wettelijke plicht.

De taken en bevoegdheden van de huidige Monumentenwelstandscommissie vervallen van rechtswege bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Ter continuering van de advisering moet de gemeente een nieuwe gemeentelijke adviescommissie instellen. Het Rijk legt daarbij enkele wettelijke regels op. De wettelijke taak van deze commissie is het uitbrengen van advies over vergunningaanvragen met betrekking tot rijksmonumenten (uitgezonderd archeologische rijksmonumenten, zie artikel 17.9 van de wet). Ook vraagt het Rijk advies van de gemeente over de aanwijzing van een rijksmonument. De commissie is verder wettelijk adviseur indien de gemeente aan een locatie in het

omgevingsplan de functieaanduiding van gemeentelijk monument wil geven. Dit is in de verordening geregeld in artikel 2, tweede lid, onder a, onderdelen 1° tot en met 3°, en onder b. Omdat de adviescommissie ruimtelijke kwaliteit op grond van artikel 2 sub b adviseert over de aanwijzing van rijksmonumenten en over het aan een locatie geven van de functieaanduiding gemeentelijk monument, ligt het voor de hand en is er voor gekozen in de overgangsfase dat de nieuwe Erfgoedverordening Weert 2022 nog van kracht is de Adviescommissie ruimtelijke kwaliteit ook de taak te geven te adviseren over de aanwijzing als gemeentelijk monument of gemeentelijk stads- en dorpsgezicht op grond van deze Erfgoedverordening. Hierdoor vervalt ook de taak van de Collegeadviescommissie Cultuurhistorie. Deze commissie adviseerde primair over de aanwijzing van gemeentelijke (archeologische) monumenten en stads- en dorpsgezichten, en daarnaast over ontwerpbestemmingsplannen en andere beleidsmatige onderwerpen op het gebied van cultuurhistorie.

Daarnaast is er voor gekozen om de nieuwe adviescommissie de taak te geven te adviseren over het vellen of doen vellen van houtopstanden die op grond van de APV gemeente Weert zijn opgenomen in het plaatselijke bomenregister. Zie artikel 2 lid 2 onder h.

1.2 Hiermee de taken van de commissie kunnen worden uitgebreid, en waarmee de kennis over de omgevingskwaliteit wordt geconcentreerd.

De commissie kan ook op verzoek van het college adviseren over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een andere activiteit, in door de raad aangewezen gevallen of als het college van burgemeester en wethouders daartoe aanleiding ziet (artikel 2 lid 2 sub a onder punt 3 en 4). De commissie kan bijvoorbeeld adviseren over de toepassing van beoordelingsregels in het omgevingsplan voor zover die te interpreteren open normen bevatten met betrekking tot de omgevingskwaliteit. Bijvoorbeeld over de toepassing van een bouwregel die bestaat uit de eis dat "de bestaande cultuurhistorische waardestelling niet wordt aangetast door wezenlijke veranderingen in het stedenbouwkundige en architectonische beeld, bepaald door situering, massa, kapvorm, hoogtematen, gevel- en raamindeling en gevelafwerking met kleur en materiaal gebruik, zulks met inbegrip van waardevolle details".

Het college kan de commissie ook advies vragen over het ontwikkelen van beleid (artikel 17.9, tweede lid, in samenhang met artikel 16.15, tweede lid, van de wet en artikel 4.22 van het Omgevingsbesluit).

Dit is in de verordening geregeld in artikel 2, tweede lid, onder c.

Verder regelt artikel 2 in lid 2 de mogelijkheid om de adviescommissie te verzoeken om advies over het formuleren van de planopgave in een bepaald gebied (onderdeel d), of over de ontwerp kwaliteit van plannen (sub e), of voert de commissie op verzoek van het college vooroverleg met planindieners over een aanvraag voor een omgevingsvergunning (sub f), en adviseert de commissie op verzoek van het college over het stellen van maatwerkvoorschriften in verband met het uiterlijk van bouwwerken, de zorg voor cultureel erfgoed en andere zaken die de omgevingskwaliteit betreffen en het stellen van maatwerkvoorschriften in verband met landschappelijke- of groene inpassing (sub g).

Het voorstel is de commissie uit te breiden met een (historisch-)landschapsdeskundige. Hiermee kunnen bijvoorbeeld landschappelijke inpassingsplannen beoordeeld worden. Deze inpassingsplannen zijn onderdeel bij agrarische ontwikkelingen en hebben niet alleen betrekking op omgevingsvergunningen voor de activiteit bouwen, maar ook op (nu nog) bestemmingsplannen, t.z.t. omgevingsplannen. Verder kan het aspect 'groen' bij de beoordeling worden betrokken, dit kan zowel op het stedelijk gebied als op het buitengebied betrekking hebben.

Het aantal commissieleden is in de verordening bepaald op minimaal 3 en maximaal 5 leden. Dit aantal is voldoende om te komen tot afgewogen adviezen. Het voordeel van een niet te groot aantal leden is dat de leden op meerdere terreinen deskundigheid moeten hebben, wat ten goede komt aan een integrale beoordeling. Ook is dit aantal voldoende voor het (te verwachten) werkaanbod. Dit wordt thans al sterk beperkt doordat het grondgebied van Weert grotendeels welstandsvrij is waardoor alleen plannen aan bod kunnen komen die een monumentenstatus hebben of die gelegen zijn in aangewezen stads- of dorpsgebieden. Verder zal naar verwachting het aantal landschappelijke inpassingsplannen dat moet worden voorgelegd aan de commissie beperkt van omvang zijn. Daarnaast zijn er ook financiële overwegingen om het maximum aantal leden beperkt te houden.

1.3 Hiermee de samenstelling en het functioneren van de commissie geregeld wordt. Paragraaf 4 van de verordening gaat over de samenstelling en inrichting van de commissie, paragraaf 5 over de advisering en standpuntbepaling door de commissie. Paragraaf 6 bepaalt verder binnen welke kaders de commissie haar werkwijze dient vast te leggen in een reglement van orde.

2.1 Mandaat aan het college praktischer is en niet in strijd is met de wet. Omdat het college vaker vergadert dan de raad is het praktisch als het college de bevoegdheden krijgt om dit namens de raad te doen. De Omgevingswet verbiedt dit niet en ook de aard van de bevoegdheid verzet zich hier niet tegen. Dit is uitgezocht door de VNG op basis van de wetsgeschiedenis. De VNG adviseert de bevoegdheid te mandateren en niet te delegeren. Met mandaat kan de gemeenteraad de bevoegdheid daarnaast ook zelf uitoefenen om leden te benoemen en te ontslaan. De raad kan het mandaat ook te allen tijde intrekken (artikel 10:8 Awb). De rechtstreekse verantwoordingsplicht van de Adviescommissie aan de gemeenteraad, met het jaarverslag, geeft ook aan dat de raad een centrale rol dient te spelen bij de onafhankelijke advisering over de omgevingskwaliteit. Dat is voor de VNG een reden om gemeenteraden te adviseren dat mandatering de voorkeur verdient boven delegatie. Bij delegatie gaat het immers om een overdracht van bevoegdheid.

2.2. De raad zijn bevoegdheid tot ontslag behoudt, wanneer dat niet 'op verzoek' is. De VNG adviseert om alleen het ontslaan 'op verzoek' van de leden zelf (bijvoorbeeld vanwege verhuizing of tijdelijke vervanging) aan het college te mandateren. Het ontslaan van leden van de Adviescommissie, niet op verzoek, blijft hierdoor een bevoegdheid van de raad. Deze verdeling doet recht aan de onafhankelijkheid van advisering over omgevingskwaliteit.

Kanttekeningen en risico's

Niet van toepassing.

Financiële, personele en juridische gevolgen

De vaststelling van de verordening heeft op zichzelf geen financiële gevolgen en kunnen in het beschikbare budget worden opgevangen.

De uitvoeringskosten zijn afhankelijk van de mate waarin gebruik wordt gemaakt van de adviesbevoegdheden, zowel de verplichte adviezen als de adviezen op verzoek.

Uitvoering

De Monumenten-welstandscommissie en de Collegecommissie Cultuurhistorie blijven in functie tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Daarna worden hun taken en bevoegdheden overgenomen door de nieuwe gemeentelijk adviescommissie ruimtelijke kwaliteit. Dit is op 16 april 2022 door de toenmalige wethouder van cultuur ook

aangekondigd in de vergadering van de Collegeadviescommissie Cultuurhistorie en vervolgens is dit op 31 mei 2022 door het college van burgemeester en wethouders ook besloten.

Vanwege de bewezen kennis en deskundigheid op het gebied van het gebouwde erfgoed van Weert bij de diverse cultuurhistorische verenigingen e.d. die vertegenwoordigd zijn in de commissie Cultuurhistorie wil de gemeente hier graag gebruik van blijven maken. Dit wil zij doen door deze verenigingen te blijven raadplegen of deel te laten nemen in participatietrajecten afhankelijk van het onderwerp dat aan de orde is.

Tijdens de bijeenkomst van de Commissie Cultuurhistorie van 15 september jl. is bovenstaande voorgesteld en aangekondigd.

Bij de benoeming van de leden van de nieuwe commissie Ruimtelijke kwaliteit wordt ernaar gestreefd de bestaande deskundigheid zo veel mogelijk te continueren. Een en ander zal mede afhangen van de deskundigheid van degenen die zich aanmelden voor de nieuwe functies. Ook wordt erop toegezien dat één of meer leden beschikken over lokale deskundigheid op het gebied van monumentenzorg.

De nieuwe Commissie Ruimtelijke Kwaliteit maakt met betrekking tot de haar verrichte werkzaamheden jaarlijks een verslag op. De commissie kan naar aanleiding van deze werkzaamheden beleidsaanbevelingen doen. Bijvoorbeeld over de in het Omgevingsplan op te nemen beoordelingscriteria met betrekking tot de omgevingskwaliteit.

Evaluatie

Het functioneren van de commissie zal regelmatig, mede op basis van de jaarverslagen van deze commissie, worden geëvalueerd. Aan de hand daarvan kan ook worden gezien of de verordening aanpassing behoeft.

Overleg gevoerd met:

Intern:

Marian Arts en Werner Mentens (beleidsadviseurs afdeling Ruimte en Economie)
Ingeborg Verschuuren (teamleider vergunningen afdeling VTH)
Wim Truyen (beleidsadviseur OCSW)

Extern:

Niet van toepassing.

Communicatie

De verordening wordt bekendgemaakt in het Gemeenteblad. Hiertegen kan geen bezwaar worden gemaakt.

Participatie

Niet van toepassing.

Bijlagen:

Openbare bijlagen:

Raadsvoorstel vaststelling verordening op de gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit, Weert, 2022.

-brief VNG van 15 oktober 2021 inzake mandaat aan college met links VNG inzake Modelverordening op de gemeentelijke adviescommissie van september 2020 en Handreiking adviesstelsel omgevingskwaliteit